

A Hatvany József Informatikai Tudományok Tudományági Doktori Tanács minőségbiztosítási tervezete 2016. szeptember

A Tudományági Doktori Tanács minőségbiztosítási alapelvei

A Tudományági Doktori Tanács minőségbiztosítási rendszerének elveit és gyakorlati teendőit a Miskolci Egyetem Minőségbiztosítási rendszerében lefektetett elvek, az egyetem Doktori Képzés és a Doktori (PhD) fokozatszerzés szabályzata és az Iskola Működési szabályzatában leírtak szabályozzák.

A doktori iskolában futó képzés minőségbiztosításánál kiemelt jelentőségűek az alábbi tevékenység elemek:

- Meghirdetett doktori témák
- Felvételi rendszer
- Hallgatói előrehaladás ellenőrzése
- Doktori képzés tantárgyainak kiválasztása
- Doktori képzés kreditrendszere
- PhD fokozatszerzés követelményei
- PhD fokozatszerzési eljárás
- Tudományági Doktori Tanács honlapja.

A kidolgozott minőségbiztosítási terv kiegészíti, részleteiben specifikálja a magasabb szintű működési szabályokat: a 387/2012. (XII.19.) Kormányrendelet a doktori iskolákról, a doktori eljárás rendjéről és a habilitációról; az Nftv., a 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról és az azt módosító 2015. évi CCVI. törvény; valamint a Miskolci Egyetem doktori képzés és doktori fokozatszerzés szabályzata alapján.

1 Meghirdetett doktori témák

A doktori képzés témaköreire évente kér be javaslatokat a Tudományági Doktori Tanács. A témavezetőkkel szembeni általános elvárások az ODT előírásoknak megfelelően:

- aktív publikációs tevékenység,
- PhD fokozat,
- a PhD fokozat szerzését követő tudományos munkája alapján ítélve alkalmas témavezetői feladatok ellátására,
- egy témavezető egyidejűleg maximum 6 doktorandusz munkáját irányíthatja.

Az évente meghirdetésre kerülő témákat az Tudományági Doktori Tanács hagyja jóvá, vizsgálva a leendő témavezető elmúlt időszakának tudományos, szakmai teljesítményét.

A tudományos téma elfogadásakor vizsgálni kell a téma tudományági hatását és az esetleg társadalmi (pl. ipari, szolgáltatási, környezetvédelmi) hasznosíthatóságát.

2 *Felvételi rendszer*

A jelentkezők a tervezett kutatási témáról vázlatos kutatási tervet állítanak össze írásban, és kitöltik a felvételi adatlapot. A szóbeli elbeszélgetésen általános illetve szakmai kérdések megvitatására és idegen nyelven a kommunikációs készség bemutatására kerül sor. A pontozási rendszer súlyozottan figyelembe veszi a graduális képzés során végzett tevékenységet, a nyelvismeret tényleges szintjét, a kutatási előéletet, továbbá a választandó doktori témával kapcsolatos elképzeléseket. A jelentkező ösztöndíjas képzés felvételre csak akkor javasolható, ha a maximálisan megszerezhető 100 pontból 70 pontot megszerez.

Egyéni felkészülés esetén mindemellett a jelöltnek el kell érnie a doktori képzés „kutatási és disszertációs” szakaszának megkezdéséhez szükséges minimális kredit pontszámot és sikeresen le kell tennie a komplex vizsgát.

3 *A hallgatói előrehaladás ellenőrzése*

A Témavezetővel, a témacsoport és a tématerület vezetővel egyeztetett tanterv teljesítésének félévenkénti értékelése. A kutatási témában való előrehaladásról félévenként tömör írásos beszámoló elkészítése a Témavezető részére.

A hallgatónak az általa lényegesnek tartott részeredményekről a doktori képzés képzési és kutatási szakaszában (első 4 félév) legalább három, majd a kutatási és disszertációs szakaszban (második 4 félév) újabb legalább három, a téma Témavezetőjének kutatóhelyén, vagy a Tudományági Doktori Tanács által szervezett szélesebb körű fórumokon nyilvános beszámolót (kutatószemináriumot) kell teljesítenie, melyekből egyet-egyét kiválthat a komplex vizsga disszertációs részének tudományos műhelyvitája, illetve az értekezés tudományos műhelyvitája. A beadott írásos anyagot előzetesen egy felkért szakember bírálja. A bíráló által tett kritikai észrevételek figyelembevételével a hallgató beszámoló jelentést szükségyszerűen módosítja. (Első év végén az irodalom kritikai elemzése képezi a kutatómunka súlyponti részét). A Magyar Tudomány Napja alkalmából, az eddig bevált gyakorlatnak megfelelően, minden évben megrendezésre kerül a Gépészmérnöki és Informatikai Kar szervezésében a Doktoranduszok Fóruma tudományos rendezvény. Az Informatikai Tudományok szekcióban ennek keretében is van lehetőség a Tudományági Doktori Tanács doktoranduszainak az elért újabb eredményekről beszámolni, ezáltal évről-évre rendszeresen dokumentálni a tudományos szakmai előrehaladás mértékét. A szekcióüléseken elhangzott előadások kiadványban is megjelennek.

A Tudományági Doktori Tanács Tanácsának feladata, hogy minden akadémiai év végére a Doktori Iskolához tartozó minden doktorandusz esetében tömör írásbeli beszámolót kérjen a Témavezető a doktoranduszok szakmai előmenetelének ellenőrzése végett. Ez a beszámoló egyaránt minősíti a Témavezető és a doktorandusz által végzett munka eredményességét.

4 *Doktori képzés tantárgyainak kiválasztása*

A doktori képzés tantárgyait a Tudományági Doktori Tanács fogadja el. A tantárgyak kiválasztásánál elsődleges szempont a tématerület relevanciája, a kapcsolódó kutatások színvonala és az előadó kvalitása. A tárgy előadójával szembeni általános elvárások az ODT előírásoknak megfelelően:

- publikációs tevékenység,
- PhD fokozat,
- vezető oktató.

A tantárgyak és előadók listája három évente aktualizálásra kerül. A Tudományági Doktori Tanács aktuális képzési tervéről, illetve tantárgyaitól és oktatóitól rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a Tudományági Doktori Tanács honlapján.

5 *Doktori képzés kreditrendszere*

A Tudományági Doktori Tanács Témavezetőinek folyamatos feladatát képezi a doktoranduszok fokozatos bevezetése a nemzetközi tudományos életbe, konferenciákon való részvétel lehetőségének megteremtésével, illetőleg támogatásával. Általános elvnek tekintjük a Témavezető folyamatos törekvését arra, hogy a hallgató valóban színvonalas eredményét (részeredményét) a nemzetközi tudományos közösséggel minél rangosabb publikációk formájában megismerhesse.

Összevont doktori fórum szervezése évente legalább egy alkalommal a Hatvany József Informatikai Tudományok Tudományági Doktori Tanács mindenkori összes doktorandusza részére, beleértve az I-II-III-IV. éves ösztöndíjas és az egyéni képzésben résztvevő doktoranduszokat is. Ennek a fórumnak az eddigi tapasztalatok szerint számos előnye van. Ilyenek például:

- minden résztvevő doktorjelölt megismerheti a Tudományági Doktori Tanács képzési rendszerén belül különböző évfolyamokhoz tartozó doktorandusz-társainak tudományos témáját, valamint a mindenkori doktorjelöltek folyamatos előrelépését témáik kidolgozásában, publikációs tevékenységükben és a jövőre vonatkozó tudományos-szakmai terveiket illetően;
- a fórum lehetőséget biztosít arra, hogy az egymással rokon szakterületeken – indokolt esetben egymástól akár távolabb eső szakterületeken is – munkálkodó doktorjelöltek kérdéseket tegyenek fel mindazokra a részletekre vonatkozóan, amelyek a hallott beszámolóból nem világosak, nem kellően részletezettek, esetleg rejtett tévedést vagy hibát tartalmaznak. Ezáltal a belső rendezvény hátrányos következmény nélküli ellenőrzést és számos előnnyel járó tapasztalatszerzést kínál fel a mindenkori doktorjelöltek közösségének;
- az összevont tudományos szemináriumon kívánatos részt vennie minél több Témavezetőnek is. Ez további előnyt jelent abból a szempontból is, hogy a Témavezetők összehasonlíthatják munkájuk eredményességét más Témavezetőkével, ugyanakkor véleményüket hozzászólások, értékelő és kritikai megjegyzések formájában a helyszínen elmondhatják;
- az előre meghirdetett és nyilvános szerepléssel járó periodikus kötelezettség, amely ezen túl minden félév végén esedékes, arra ösztönözheti a mindenkori doktorjelöltek közösségét, hogy egészséges szakmai-tudományos versengés

alakuljon ki közöttük. Ennek eredményeképpen a szakmai-tudományos munka javulását, a kutatási fegyelem erősödését és a publikációk színvonalának emelkedését várjuk; igény szerint lehetőség kínálkozik angol nyelvű előadásra, amely elősegíti a ma már világszerte egységes kommunikációs szakmai nyelvként kezelt angol nyelv minél jobb elsajátítását mind írásban, mind szóban;

A kreditpontrendszer kialakítása során kiemelt szerepet kapott a rangos publikációk értékelése (Q1 minősítésű folyóirat cikk: 80, Q2: 60, Q3: 40 kreditpont).

A szervezett doktori képzésben résztvevő doktoranduszoknak a negyedik félév végén, a képzés képzési és kutatási szakaszának lezárásaként és a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként komplex vizsgát tesznek. A komplex vizsga előfeltétele minimum 95 kreditpont megszerzése, melyet a hallgatók négy kötelező tárgy, és fakultatív tárgyak vizsgáival, három kutatászemináriummal, valamint a publikációkból min. 10 kredittel teljesíthetnek. Az egyéni felkészülésre jelentkező hallgatóknak a komplex vizsgát a felvételi folyamat részeként, a doktorandusz hallgatói jogviszonyuk létrejötte előtt kell letenniük. A komplex vizsga előfeltételeként szükséges minimum 95 kreditpontot ez esetben a jelöltek a Doktori Tanács által előírt vizsgák letételével, valamint publikációkkal teljesíthetik. Az a doktorandusz, aki a doktori képzésben az előírt 240 kreditpontot megszerezte, abszolutóriumot szerez. A doktori eljárás indításának feltétele az abszolutórium megszerzése.

6 *PhD fokozatszerzés követelményei*

A jelölt tudományos munkájának értékelésénél meg kell győződni, arról, hogy

- a dolgozatban megadott eredmények hitelesek;
- a jelölt kellően publikálta az eredményeit.

A nyilvános védés és a bíráló bizottság kijelölése előtt a doktori tanács ellenőrzi a jelölt publikációs tevékenységét. A publikációs eredményeket az MTMT-ben kell nyilvántartani. A minimum elvárások:

- két lektorált, idegen nyelvű folyóirat publikáció tudományos folyóiratban (MTMT alapján) a kutatási területhez kapcsolódóan, melyeknek a doktorandusz az első szerzője,
- melyekből legalább egy az MTMT rendszerben aktuálisan használt minősítés alapján legalább egy tudományterületen Q3 besorolású folyóirat publikáció

elkészítése. A jelöltnek nyilatkoznia kell arról, hogy a dolgozatában saját eredményeit szerepelteti.

7 *PhD fokozatszerzési eljárás*

A doktori értekezés benyújtását meg kell előznie a tudományos műhelyvitának. A vitában a dolgozatot egy külső és egy belső, legalább doktori fokozattal rendelkező opponens értékeli. A vita lefolyását és különösen az értekezés módosításával kapcsolatos véleményeket, megállapításokat jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A

jegyzőkönyv mellékletei az opponensi vélemények és a jelenléti ív. Az értekezés jelentős átdolgozása esetén a munkahelyi vitát ismét le kell folytatni.

A nyilvános védés Bíráló Bizottságának tagjai nyomtatott és elektronikus formában is megkapják a teljes eljárási anyagot. A Bíráló Bizottság tagjai az opponensi véleményeket mindkét bírálat beérkezése után, a jelölt erre adott válaszait pedig legkésőbb a védés előtt egy héttel elektronikus formában kapják meg. A nyilvános vita meghirdetésekor az értekezés és a téziszfüzet nyilvánossá válik a Tudományági Doktori Tanács honlapján.

8 *Tudományági Doktori Tanács honlapja*

A Tudományági Doktori Tanács gondoskodik a Tudományági Doktori Tanács honlapjának folyamatos működéséről és a tartalom frissítéséről. A Tudományági Doktori Tanács honlapján közzé kell tenni a képzéshez kapcsolódó nyilvános adatokat, beleértve

- a Tudományági Doktori Tanács szabályzatait,
- az oktatási-kutatási programot, meghirdetett tantárgyakat,
- a Tudományági Doktori Tanács tagjait,
- meghirdetett kutatási témákat,
- a doktoranduszok tudományos eredményeit bemutató anyagokat,
- a munkahelyi viták helyét és idejét,
- a védések helyét és idejét,
- az értekezéseket letölthető formában,
- rendezvények meghirdetését.